

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 211. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849788645888/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

Så ofte jeg i senere år vandrede i vor dejlige Dyrehave, hvor der i tykningen af skovene findes mange steder, på hvilke naturen har dannet sådanne levende teatre med kulisser, baggrund og tilskuersplads, da vågnede min Hirschholmske lyst atter, og havde jeg nogensinde haft mod til at bringe denne lyst til udførelse, da tror jeg vist, at den skulle have slået an og henrevet mange med mig. Naturligvis måtte det være en egen art af digtninge, som skulle udgøre repertoire, som f.eks. sådanne som Oehlenschlägers »Sankt Hansaften-spil«, Heibergs »Psyche« og lignende.

Når den evige regn som sagt tvang os til at ty ind under tag, gik Heiberg, Hertz og jeg tit henimod aften over i den tomme postgård, hvor der fandtes et billard, som stod og ventede på gæster, men hvor så godt som ingen uden vi tre satte dets baller i bevægelse. I stor overgivenhed og lystighed øvede vi her dette spil og havde meget ondt ved atter at høre op, når vi først var kommet i gang dermed. Når det nu nærmede sig til tetid, kom bud på bud fra Heibergs moder for at kalde os til tebordet. Når budet da kom og sagde: »Maskinen står på bordet« – da måtte vi lystre, hvor hårdt det end ofte faldt os at afbryde vor glade leg. En aften, da vi havde været mere u lydige end ellers og tværtimod var vedblevne med vort spil, standsede Hertz pludselig i stødet med sin kø, idet han forskrækket stirrede mod vinduet og udbrød: »Gud, der er Thomaskinen!« Vi andre så hen imod vinduet, da vi ikke forstod dette udbrud, og nu så vi, at det var Heibergs moders ansigt, der udefra viste sig på ruden og utålmodigt bad os dog at ophøre med spillet. Hun hed jo »Thomasine«, og Hertz kaldte hende undertiden i spøg, når hun ikke var tilstede, ved hendes fornavn. Nu, da han så uventet så hendes ansigt på ruden, læste han deri en bebrejdelse over vor u lydighed og blev så forskrækket, at han i befjælpelsen slog Thomasine sammen med temaskinen og deraf dannede ordet Thomaskinen. Ved dette uventede udbråb brast vi i latter, og benævnelsen Thomaskinen blev nu stadig benyttet som bussemand, når vi herefter ligesom denne aften ikke kunne overvinde os til at ophøre med spillet i rette tid. Billardet var stadig vor trøst på regndage. Hele timer kunne vi forlyste os med denne færdighed, idet Bellmanske sange var akkompagnementet til ballernes rullen hen ad det grønne klæde. Når vi rigtig ville more os dermed, lod vi vinduesskodderne lukke og

lamperne tænde, lod bringe vin og kager, da var vor fest fuldstændig. Heibergs vittige indfald, Hertz's godmodige, hyggelige humor og min ungdommelige glæde gjorde disse timer så underholdende og morsomme, at vi alle tre i senere år ofte har følt os opmuntrede ved erindringen om billardspillet på postgården i Hirschholm.

En aften, da den meget omtalte temaskine stod på bordet, og vi alle fire sad omkring det og hørte dens hyggelige smurren, overraskede Hertz os, idet han udbad sig vor opmærksomhed, da han ønskede at læse noget højt for os, som han havde skrevet. Og vi hørte nu til vor store glæde hans skønne Hirschholmske sange, skrevet til de dejlige, Bellmanske melodier; disse digte kunne bedre end alt, hvad jeg kan skrive, give læseren et begreb om vor Hirschholmske stemning hin sommer. De findes alle i Hertz's lyriske digte.* [Skomagerkonen, som omtales i det ene af digtene, var den samme, hvis bedstemoder fortalte os eventyr fra dronning Mathildes tid.] »Diana«, som omtales, tilhørte postmesteren, men det ypperlige dyr var hurtigt blevet enig med sig selv om, at vort selskab behagede hende langt mere end omgangen i postgården, og derfor boede og byggede den dag og nat hos os, delte glæder og sorger med os. Hun sov hver nat udenfor Hertz's seng, hvilket vi andre var meget misundelige over. Også lokaliteterne i digtene er alle taget af virkeligheden. En høj i omegnen, hvorfra man havde en henrivende udsigt over havet, var min yndlingsplet, hvorfor Hertz havde givet den navn af Hannabjerget. Med usigelig glæde lyttede vi til læsningen af disse digte. I champagnevin drak vi digterens skål til tak og sad langt ud på natten i overgivent lune. [Omsider gik Hertz med sin Diana til ro, og hans yndige digte klingede i os, indtil søvnen udslettede alle hans skønne rytmer og denne aften's glæde i det lille hus i Hirschholm.]

En gang om ugen måtte Heiberg til sin store ærgrelse ride til København for at holde forelæsninger på den militære højskole. [Alt flere dage iforvejen så han denne dags komme med sorg imøde.] Hvad der forøgede ubehageligheden ved disse ture til København var, at Heiberg havde lejet en hest af en berider i Hirschholm. Denne hest var blevet ødealt ved, at berideren en gang havde re-

* »Digte fra forskellige perioder«, I.